

Fuad Paşa'nın İngiliz Sefirine cevabı.

Devletlü Fuad Paşa Hazretlerinden

Britanya sefirine

Cevap.

"Muhbir gazetesine karşı İngiliz Postasınca alınan tedbirlerden
memnun olduğuna dair"

8 ocak 1868

No. 20971 x 4

Genel Sekreterlik

kayıd no. 4010

Büyük Britanya krallığı Hükümetinin, İstanbuldaki İngiliz Posta İşaresine,
Türkiyeye, İngiliz Postasile gönderilen "Muhbir" gazetesinin hiç bir nüshasının dağıtıl-
maması hususunda vermiş olduğu emri bildiren 21 aralık tarih ve 14 sayı ile şahsıma
göndermekle şeref bahsetmiş olduğunuz yazınızı aldım.

Yüce kraliçe Hazretlerinin Hükümetlerine, Devlet-i Âliye'nin asayışı ilgili
bir konuda, bize yardımcı olmakla göstermiş bulunduğu ilgiye Bab-ı Âli'nin teşekkür-
lerini ibrâğ etmenizi rica ederim.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.826

Sxxxxx

A

Hariciye Nazırı Fuad Paşadan, Londra Büyük Elçisi Müzürüs Paşa'ya
Muhbir gazetesinin kapatılması imkanlarının araştırılması
hususunda talimat

Hariciye Nazırı Hazretlerinden Müzürüs Paşa'ya

Londra

26 mart 1868

No. 21.410 x 68

Genel sekreterlik

kayıd No. 3.606

SxxxxxSxxxxxSxxxxx

Sefir Hazretleri,

Şark'ta ihtilal çıkarmak gayesile, Londra'da kurulan "Muhbir" isimli
Türkçe gazetenin, bir yıldan beri durmadan Devlet-i Aliye Hükumetine ve hatta, Zat-ı
Hazret-i Şehriyari'nin Vekillerinin şahıslarına karşı, kânin verdiği bir hırsla, son
derece ağır hücumlara bulunduğu, malûmlardır.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No. 2E.826

Bugüne kadar, "Muhbir" in iftira ve hakaretlerine, layik oldukları istihfafla
karşılık vermediği, uygun görmüştük. Ancak son Avrupa postası, bize, paketler içinde,
farkına varılmadan postadan geçirilmek istenilen , kaleme alanlarının imzalarını

atmağa cesaret edemedikleri ve cahil veya müteassıp kütlelerin en tehlikeli hislerine, çok ateşli bir lisanla hitab ederek, İmparatorlukta bütün Müslümanları Hıristiyanlara karşı harekete geçmeğe teşvik eden, bir çeşid beyanname getirdi. Bu tahrik edici yazının, Ekselansımıza ilişik olarak yollanan, ancak zarurî olarak Türkçe metninin ihtiva ettiği şiddetli garazkâr cümlelerin, zayıf bir aksini verebilen tercümesi size bu yayımla güteükleri gaye neticesi, İmparatorlukta asayiş ve sükunun nasıl bir tehlike ile karşı karşıya bırakıldığı hakkında, kanaat edinmeniz imkanını verecektir. Keza, Muhbir yazarlarında hakim bulunan düşünce, Bab-ı Âli'yi müteyakkiz bulunmağa sevk etmiş olduğundan size bildirilen beyannamenin yayılmasını önlemek için, ihtiyatın emreylediği bütün teabirlere baş vurmuştu. Ancak, Türkiye'deki posta teşkilatının Hükümetin icraatını engelleyen müşküller ve yabancı Posta İdaireleri'nce buraya zarf içinde gönderilen ve alıcılara diğer mektuplarla beraber dağıtılan bu çeşit yayınların, yurda sokulmalarını önlemek için idarenin kontrolüne imkan vermeyen himâyeye mazhar olması, Ekselansınızca meçhul olan bir şey değildir.

Bununla beraber Hükümet-i Seniye, Türkiye'nin iç huzuru, dolayısıyla Şark'ın sükun içinde kalkınması ile ilgilenen Avrupa Hükümetlerince de kayıtsızlıkla karşılanamayacak bu kadar tehlikeli bir propagandayı durdurmak için, her çareye baş vurmağı, şayet, ihmal etse, başlıca görevini yerine getirmemiş olur kanaatindeyim. Maalesef, Bab-ı Ali'nin, doğrudan doğruya bu gayesine ulaşmak için elinde bulunan imkanlar ve

bunun içindir ki, siz Ekselansınızı, bu durum karşısında kraliçe Hazretlerinin Hükümetinin kötülüğü kaynağında kurutmak için lazım gelen hayırhah ilgisini çekmenizi lüzumlu görüyorum. Ekselansımızın bu konu üzerinde kraliçe Hazretlerinin Dahiliye nazırı ile görüşerek kendisinin fikrini sormanız ve mümkünse otorite ve nüfuzu ile yardımcı olmasını istemeniz lâzımdır.

Sefir Hazretleri, bu ihtilâlcî propogandanın devamının, eninde sonunda fikirlere meydana getireceği derin bunalımlar ve şiddetli sarsıntıların, Türkiye kadar Avrupa için de sebebiyet vereceği kargaşalıklar üzerinde daha fazla durmağa lüzum görmüyorum. Lord Stanley'in de, müracaatımızı, basit bir gazetecilik meselesinin edebileceği zarardan çok daha önemli bir mesele telakki edeceğine kaniim. İngiltere'de Basın Hürriyeti'nin ne derecelerde geniş oluşu ve buna ne kadar titizlikle riayet olunduğu bizce meçhul olmadığı gibi, Büyük Britanya'nın şanını ve kudretini teşkil eden bu serbest müesseseleri takdir edenlerin ön saflarında bulunuyoruz. Bununla beraber "Muhbir" e karşı ve onların matbaalarında hazırlanan yayınlara karşı alınan noksan tedbirler, düşmanlarımızın yıkıcı gayretlerini arttırmaktan başka bir netice vermeyeceğini sizden gizleyecek değilim, bu itibarla, Doğu'yu ateşe vermeğe çalışan bu vasıtaların imal edilecekleri kaynağın kendisini süratle yok etmek zarureti oluşuna kaniiz. İşte Ekselansınız da hususu sağlamak maksadile, Lord Stanley'den, size, kraliyet Baş savcılarını ile temas ederek ve İngiliz mevzuatının bir imkan sağlayıp çekindiğimiz tehlikelerin sebeplerini

ortadan kaldırarak, dolaylı veya dolaysız, kanunî yollarla veya başka şekilde bir imkan sağlayıp sağlamadığını istişare etmenize müsaade etmesi ricasında bulununuz. İngiltere'nin müsamahakar kanunlarının himayesinde, suç işlemek gayesile kurulmuş bir siyasi teşekkülün, ulu orta faaliyetine devam eylesine Lord Hazretlerinin müsamaha göstermeyeceğine ve olayların vehameti ile istisnai durum ve mahiyetini vikkate alarak, İngiltere'nin umumî mevzuatının, bu gibi hallerde, insan haklarına dayanan prensiplerin korunması için, İngiltere Hükümetine bahş ettiği otoriteyi, bu durumda kullanmağı red etmeyeceğini ümit ediyoruz.

Bab-ı Âli'ce , bunca müşküller arasında yürütülmeğe çalışılan Devlet'e yeniden hayat kazandırmak gibi çok güç bir çabada, fazla sıkıntı çekmeden ilerlendiğini görmeği, her zaman büyük bir samimiyetle arzı ettiği edima tezahür etmiş bulunan, Kraliçe Hazretlerinin Hükümetlerinin eksik etmedikleri, bu ortamda da bizden eksik etmeyecekleri destek, muhakkak ki halk oyunca da tasilerini alacaktır, zira, İngiltere'nin, Doğu'da pek haklı olarak vaz geçemeyeceği menfaatlerini, faaliyet merkezlerinin bilfiil Londra'da bulunduğu bir ihtilalci topluluğun etki ve entrikalarının maruz bıraktığı tehlikeye karşı kayıtsız kalamaz.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E 826

Sefir Hazretleri, Ekselansları Dahiliye Nazırının, işaret ettiğimiz sebeplerin vehametini gereği gibi kavrayabilmesi için, özel vasfınız olan dirayetinize güveniyor ve teşebbüsümüz hususunda Lord Hazretlerinin düşünceleri ile, baş savcılarla istişarelerini-
zin neticelerini bildirmenizi rica ederim. Lûtfen.....

Sıxıx

A

Hariciye Nazırı Fuad Paşadan, Londra Büyük Elçisi Müzürüs Paşa'ya

Muhbir gazetesinin kapatılması imkanlarının araştırılması

hususunda talimat

Hariciye Nazırı Hazretlerinden Müzürüs Paşa'ya

Londra

26 mart 1868

No. 21.410 x 68

Genel sekreterlik

kayıd no. 3.606

Sıxıx

Sefir Hazretleri,

Şark'ta ihtilal çıkarmak gayesile, Londra'da kurulan "Muhbir" isimli

Türkçe gazetesinin, bir yıldan beri durmadan Devlet-i Aliye Hükumetine ve hatta, Zat-ı

Hazret-i Şehriyari'nin Vekillerinin şahıslarına karşı, kinin verdiği bir hırsla, son

derece ağır hücumlarda bulunduğu, malûmlarıdır.

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.826

Bugüne kadar, "Muhbir" in iftira ve hakaretlerine, layik olukları istihfafa karşılık vermeği, uygun görmüştük. Ancak son Avrupa postası, bize, paketler içinde, farkına varılmadan postadan geçirilmek istenilen, kaleme alanlarının imzalarını

atmağa cesaret edemedikleri ve cahil veya müteassıp kütlelerin en tehlikeli hislerine, çok ateşli bir lisanla hitabederek, İmparatorlukta bütün Müslümanları Hıristiyanlara karşı harekete geçmeğe teşvik eden, bir çeşid beyanname getirdi. Bu tahrik edici yazının, Ekselansımıza ilişik olarak yollanan, ancak zarurî olarak Türkçe metninin ihtiva ettiği şiddetli garazkâr cümlelerin, zayıf bir aksini verebilen tercümesi size bu yayınla gütdükleri gaye neticesi, İmparatorlukta asayiş ve sükunun nasıl bir tehlike ile karşı karşıya bırakıldığı hakkında, kanaat edinmeniz imkanını verecektir. Keza, Muhbir yazarlarında hakim bulunan düşünce, Bab-ı Âli'yi müteyakkiz bulunmağa sevk etmiş olduğundan size bildirilen beyannamenin yayılmasını önlemek için, ihtiyatın emreylediği bütün tedbirlere baş vurmuştu. Ancak, Türkiye'deki posta teşkilatının Hükümetin icraatını engelleyen müşküller ve yabancı Posta İdareleri'nce buraya zarf içinde gönderilen ve alıcılara diğer mektuplarla beraber dağıtılan bu çeşit yayınların, yurda sokulmalarını önlemek için idarenin kontrolüne imkan vermeyen himayeye mazhar olması, Ekselansınızca meçhul olan bir şey değildir.

TDVİSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 28.826

Bununla beraber Hükümet-i Seniye, Türkiye'nin iç huzuru, dolayısıyla de Şark'ın sükun içinde kalkınması ile ilgilenen Avrupa Hükümetlerince de kayıdsızlıkla karşılanamayacak bu kadar tehlikeli bir propagandayı durdurmak için, her çareye baş vurmağı, şayed, ihmal etse, başlıca görevini yerine getirmemiş olur kanaatinde dir. Maalesef, Bab-ı Ali'nin, doğrudan doğruya bu gayesine ulaşmak için elinde bulunan imkanlar ve

bunun içindir ki, siz Ekselansınızı, bu durum karşısında kraliçe Hazretlerinin Hükümetinin kötülüğü kaynağında kurutmak için lazım gelen hayırhah ilgisini çekmenizi lüzumlu görüyorum. Ekselansımızın bu konu üzerinde kraliçe Hazretlerinin Dahiliye nazırı ile görüşerek kendisinin fikrini sormanız ve mümkünse otorite ve nüfuzu ile yardımcı olmasını istemeniz lâzımdır.

Sefir Hazretleri, bu ihtilalci propagandanın devamının, erinde sonunda fikirlerde meydana getireceği derin bunalımlar ve şiddetli sarsıntılarını, Türkiye kadar Avrupa için de sebebiyet vereceği kargaşalıklar üzerinde daha fazla durmağa lüzum görmüyorum. Lord Stanley'in de, müracaatımızı, basit bir gazetecilik meselesinin edebileceği zarardan çok daha önemli bir mesele telakki edeceğine kaniim. İngiltere'de Basın Hürriyeti'nin ne derecelerde geniş olduğu ve buna ne kadar titizlikle riayet olunduğu bizce meçhul olmadığı gibi, Büyük Britanya'nın şanını ve kudretini teşkil eden bu serbest müesseseleri takdir edenlerin ön saflarında bulunuyoruz. Bununla beraber "Muhbir" e karşı ve onların matbaalarında hazırlanan yayınlara karşı alınan noksan tebibirler, düşmanlarımızın yıkıcı gayretlerini arttırmaktan başka bir netice vermeyeceğini sizden gizleyecek değilim, bu itibarla, Doğu'yu ateşe vermeğe çalışan bu vasıtaların imal edildikleri kaynağın kendisini süratle yok etmek zarureti olduğuna kaniiz. İşte Ekselansınız da hususu sağlamak maksadile, Lord Stanley'den, size, kraliyet Baş savcılarını ile temas ederek ve İngiliz mevzuatının bir imkan sağlayıp çekindiğimiz tehlikelerin sebeplerini

ortadan kaldıracak, dolaylı veya dolaysız, kanunî yollarla veya başka şekilde bir imkan sağlayıp sağlamadığını istişare etmenize müsaade etmesi ricasında bulununuz. İngiltere'nin müsamahakar kanunlarının himayesinde, suç işlemek gayesile kurulmuş bir siyasi teşekkülün, ulu orta faaliyetine devam eylesine Lord Hazretlerinin müsamaha göstermeyeceğine ve olayların vehameti ile istisnai durum ve mahiyetini dikkate alarak, İngiltere'nin umumî mevzuatının, bu gibi hallerde, insan haklarına dayanan prensiplerin korunması için, İngiltere Hükümetine bahş ettiği otoriteyi, bu durumda kullanmağı red etmeyeceğini ümid ediyoruz.

Bab-ı Âli'ce , bunca müşküller arasında yürütülmeğe çalışılan Devlet'e yeniden hayat kazandırmak gibi çok güç bir çabada, fazla sıkıntı çekmeden ilerlendiğini görmeği, her zaman büyük bir samimiyetle arzı ettiği daima tezahür etmiş bulunan, Kraliçe Hazretlerinin Hükümetlerinin eksik etmedikleri, bu ortamda da bizden eksik etmeyecekleri destek, muhakkak ki halk oyunca da tasilerini alacaktır, zira, İngiltere'nin, Doğu'da pek haklı olarak vaz geçemeyeceği menfaatlerini, faaliyet merkezlerinin bilfiil Londra'da bulunduğu bir ihtilalci topluluğun etki ve entrikalarının maruz bıraktığı tehlikeye karşı kayıtsız kalamaz.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.826

Sefir Hazretleri, "kselansları Dahiliye Nazırının, işaret ettiğimiz sebeplerin vehametini gereği gibi kavrayabilmesi için, özel vasfınız olan dirayetinize güveniyor ve teşebbüsümüz hususunda Lord Hazretlerinin düşünceleri ile, baş savcılarla istişarelerini- zin neticelerini bilairmenizi rica ederim.

Lûtfen.....

Buxxiy

A

Hariciye Nazırı Fuad Paşadan, Londra Büyük Elçisi Müzürüs Paşa'ya

Muhbir gazetesinin kapatılması imkanlarının araştırılması

hususunda talimat

Hariciye Nazırı Hazretlerinden Müzürüs Paşa'ya

Londra

26 mart 1868

No. 21.410 x 68

Genel sekreterlik

kayıd No. 3.606

BuxxiyBuxxiyBuxxiy

Sefir Hazretleri,

Şark'ta ihtilal çıkarmak gayesile, Londra'da kurulan "Muhbir" isimli

Türkçe gazetenin, bir yıldan beri durmayan Devlet-i Aliye Hükumetine ve hatta, Zat-ı

Hazret-i Şehriyari'nin Vekillerinin şahıslarına karşı, kînin verdiği bir hırsla, son

derece ağır hücumlarda bulunduğu, malûmlarıdır.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.826

Bugüne kadar, "Muhbir" in iftira ve hakaretlerine, layik oldukları istihfafla

karşılık vermediği, uygun görmüştük. Ancak son Avrupa postası, bize, paketler içinde,

farkına varılmadan postadan geçirilmek istenilen, kaleme alanlarının imzalarını

atmağa cesaret edemedikleri ve cahil veya müteassıp kütlelerin en tehlikeli hislerine, çok ateşli bir lisanla hitabederek, İmparatorlukta bütün Müslümanları Hıristiyanlara karşı harekete geçmeğe teşvik eden, bir çeşid beyanname getirdi. Bu tahrik edici yazının, Ekselansımıza ilişik olarak yollanan, ancak zarurî olarak Türkçe metninin ihtiva ettiği şiddetli garazkâr cümlelerin, zayıf bir aksini verebilen tercümesi size bu yayımla güteükleri gaye neticesi, İmparatorlukta asayiş ve sükunun nasıl bir tehlike ile karşı karşıya bırakıldığı hakkında, kanaat edirmeniz imkanını verecektir. Keza, Muhbir yazarlarında hakim bulunan düşünceler, Bab-ı Âli'yi müteyakkiz bulunmağa sevk etmiş olduğundan size bildirilen beyannamenin yayılmasını önlemek için, ihtiyatın emreylediği bütün tedbirlere baş vurmuştu. Ancak, Türkiye'deki posta teşkilatının Hükümetin icraatını engelleyen müşküller ve yabancı Posta İdareleri'nce buraya zarf içinde gönderilen ve alıcılara diğer mektuplarla beraber dağıtılan bu çeşit yayınların, yurda sokulmalarını önlemek için idarenin kontrolüne imkan vermeyen himayeye mazhar olması, Ekselansınızca meçhul olan bir şey değildir.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.826

Bununla beraber Hükümet-i Seniye, Türkiye'nin iç huzuru, dolayısıyla de Şark'ın sükun içinde kalkınması ile ilgilenen Avrupa Hükümetlerince de kayıtsızlıkla karşılanamayacak bu kadar tehlikeli bir propagandaı durdurmak için, her çareye baş vurmağı, şayet, ihmal etse, başlıca görevini yerine getirmemiş olur kanaatindeyiz. Maalesef, Bab-ı Ali'nin, doğrusunu doğruya bu gayesine ulaşmak için elinde bulunan imkanlar ve

bunun içindir ki, siz Ekselansınızı, bu durum karşısında kraliçe Hazretlerinin Hükümetinin kötülüğü kaynağında kurutmak için lazım gelen hayırhah ilgisini çekmenizi lüzumlu görüyorum. Ekselansımızın bu konu üzerinde kraliçe Hazretlerinin Dahiliye nazırı ile görüşerek kendisinin fikrini sormanız ve mümkünse otorite ve nüfuzu ile yardımcı olmasını istemeniz lâzımdır.

Sefir Hazretleri, bu ihtilalci propagandanın devamının, erinde sonunda fikirlerde meydana getireceği derin bunalımlar ve şiddetli sarsıntıların, Türkiye kadar Avrupa için de sebebiyet vereceği kargaşalıklar üzerinde daha fazla durmağa lüzum görmüyorum. Lord Stanley'in de, müracaatımızı, basit bir gazetecilik meselesinin edebileceği zarardan çok daha önemli bir mesele telakki edeceğine kaniim. İngiltere'de Basın Hürriyeti'nin ne derecelerde geniş olduğu ve buna ne kadar titizlikle riayet bulunduğu bizce meçhul olmadığı gibi, Büyük Britanya'nın şanını ve kudretini teşkil eden bu serbest müesseseleri takdir edenlerin ön saflarında bulunuyoruz. Bununla beraber "Muhbir" e karşı ve onların matbaalarında hazırlanan yayınlara karşı alınan noksan tedbirler, düşmanlarımızın yıkıcı gayretlerini arttırmaktan başka bir netice vermeyeceğini sizden gizleyecek değilim, bu itibarla, Doğu'yu ateşe vermeğe çalışan bu vasıtaların imal edildikleri kaynağın kendisini süratle yok etmek zarureti olduğuna kaniiz. İşte Ekselansınız da hususu sağlamak maksadile, Lord Stanley'den, size, kraliyet Baş savcılarını ile temas ederek ve İngiliz mevzuatının bir imkan sağlayıp çekindiğimiz tehlikelerin sebeplerini

ortadan kaldıracak, dolaylı veya dolaysız, kanunî yollarla veya başka şekilde bir imkan sağlayıp sağlamadığını istişare etmenize müsaade etmesi ricasında bulununuz. İngiltere'nin müsamahakar kanunlarının himayesinde, suç işlemek gayesile kurulmuş bir siyasi teşekkülün, ulu orta faaliyetine devam eylemesine Lord Hazretlerinin müsamaha göstermeyeceğine ve olayların vehameti ile istisnai durum ve mahiyetini dikkate alarak, İngiltere'nin umumî mevzuatının, bu gibi hallerde, insan haklarına dayanan prensiplerin korunması için, İngiltere Hükümetine bahş ettiği otoriteyi, bu durumda kullanmağı red etmeyeceğini ümid ediyoruz.

Bab-ı Âli'ce , bunca müşküller arasında yürütülmeğe çalışılan Devlet'e yeniden hayat kazandırmak gibi çok güç bir çabada, fazla sıkıntı çekmeden ilerlendiğini görmeği, her zaman büyük bir samimiyetle arzı ettiği daima tezahür etmiş bulunan, Kraliçe Hazretlerinin Hükümetlerinin eksik etmedikleri, bu ortamda da bizden eksik etmeyecekleri destek, muhakkak ki halk oyunca da tasilerini alacaktır, zira, İngiltere'nin, Doğu'da pek haklı olarak vaz geçemeyeceği menfaatlerini, faaliyet merkezlerinin bilfiil Londra'da bulunduğu bir ihtilalci topluluğun etki ve entrikalarının maruz bıraktığı tehlikeye karşı kayıtsız kalmaz.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 2E.826

Sefir Hazretleri, "kselansları Dahiliye Nazirinin, işaret ettiğimiz sebeplerin vehametini gereği gibi kavrayabilmesi için, özel vasfınız olan dirayetinize güveniyor ve teşebbüsümüz hususunda Lord Hazretlerinin düşünceleri ile, baş savcılarla istişarelerini- zin neticelerini bileirmenizi rica ederim.

Lûtfen.....